

Anvisningar för bekämpning av jätteflokor

De i Finland förekommande tre arterna av jättefloka (*Heracleum persicum*-gruppen) har definierats som invasiva arter i hela EU, varför det är förbjudet att importera, odla, sälja, hålla på annat sätt eller släppa ut dessa arter i miljön.

Om bekämpning av jättefloka sker på någon annans mark ska man be om tillstånd av markägaren.

Skydda dig ordentligt

Vid bekämpning ska man skydda sig ordentligt: det är speciellt viktigt att skydda huden, ögonen och luftvägarna.

Furanokumariner, som finns i jätteflokans växtsaft, kan orsaka andningssvårigheter, och i kombination med solljus orsakar de svåra brännskadeliknande symptom på huden. Hudkontakt med alla växtdelar ska undvikas! Om växtsaften kommer i kontakt med huden, tvätta bort den med vatten och tvål så snabbt som möjligt. Använd för säkerhets skull skyddsglas och andningsskydd, åtminstone vid bekämpning av stora växtbestånd.

Det är tryggast att utföra bekämpningen under en mulen dag. Om möjligt, börja bekämpningen så tidigt som möjligt på våren eller i början av sommaren, när växtbestånd ännu är låga.

Mekanisk och kemisk bekämpning

Vår och försommar är den lämpligaste tiden för bekämpning av jätteflokor, eftersom växtbestånden ännu är små och lättare att behandla. Det lönar sig ändå att inleda bekämpningen genast när man observerat ett växtbestånd, även senare på sommaren. Det lönar sig att alltid gräva upp små växtbestånd med spade, men stora växtbestånd kan i vissa situationer förutsätta även kemisk bekämpning.

Växtbeståndets storlek inverkar på det bästa bekämpnings sättet. Det är enklast att avlägsna små växtbestånd genom att gräva upp jätteflokorna med rötterna med stickspade och lämna dem på en luftig plats för att torka för att hindra dem från att rota sig på nytt. Första årets plantor med svaga rötter kan dras upp för hand. Återkommande mejande under hela sommaren hindrar jätteflokorna från att blomma och därmed spridning av växtbeståndet. Om växtbeståndet ändå hinner börja blomma, bryts blomställningarna först efter blomningstiden, innan frön mognar. Så hindrar man samma växt från att blomma på nytt. Täckning av växtbeståndet med plast eller tyg som inte släpper igenom ljus under flera års tid är också ett sätt att utrota bestånd av jätteflokor.

Genom att använda mekaniska bekämpningsmetoder undviker man användning av bekämpningsmedel, men utrotande av stora växtbestånd kan kräva även kemisk bekämpning. Då får man det bästa resultatet när jätteflokornas lövstjälkar bryts på cirka 20–30 cm:s höjd och bekämpningsmedel sprutas in i kapade stjälkar. På det sättet går åt så lite bekämpningsmedel som möjligt, och växtbeståndet omkring skadas inte. I växtbestånd med små blad kan bekämpningsmedlet sprutas direkt på bladen.

Oberoende av bekämpningsmetoden som används är det väsentligt att man vid bekämpningen av jättefloka följer växtbestånd under hela sommaren under flera års tid. Om jätteflokorna har kunnat blomma under tidigare år och frö har fallit i marken, har det i marken uppstått en fröbank varifrån nya jätteflokor kan gro ännu under en lång tid: frön kan börja gro till och med efter tiotals år. På grund av fröbanken ska jätteflokans växtställe kontrolleras ännu efter tio år från det att bekämpningen verkar ha lyckats.

Utrotande av jätteflokans växtdelar

Mejade stjälkar av jättefloka och uppgrävda rötter utrotas genom kompostering. Man ska låta rötterna torka i solen före kompostering för att jätteflokorna inte fortsätter växa i komposten. Jätteflokorna sprider sig inte genom stjälkar och blad, så de kan lämnas kapade på sin plats för att förmultna eller lämnas direkt i komposten. Små mängder av enstaka växtdelar kan även utrotas

med blandavfall.

Kom ihåg att det är förbjudet att deponera trädgårdsavfall till exempel i skogen eller på obrukbara områden eller att bränna avfallet själv!

Blomställningarna som kapats i fröskede kan avlägsnas med blandavfall. Om frön inte ännu har utvecklats, kan blomställningarna krossas och avlägsnas med de övriga växtdelarna. Vid utrotandet av kapade blomställningar ska man vara noggrann. Blomställningar får inte lämnas i terrängen, eftersom frön kan mogna så att de kan föröka också i kapade blomställningar.